

Svar (af 11. februar 1969):

I byreguleringslovens § 16 findes en bestemmelse om, at zonedragningen i en af byplannævnet godkendt byudviklingsplan kan påklages til boligministeren. I henhold til byplanlovens § 7 skal indsigelser mod et forslag til byplanvedtægt (herunder en „landbrugszone“-byplanvedtægt), som ikke tages til følge af kommunalbestyrelsen, indsendes til boligministeren, der kan tage hensyn til indsigelserne ved afgørelsen af, om vedtægtsforslaget bør godkendes.

Med hensyn til klager og indsigelser, hvis afvisning måtte forventes at resultere i fremsættelsen af erstatningskrav i henhold til byreguleringslovens § 14 respektive byplanlovens § 15a, er det i enkelte tilfælde forekommet, at boligministeren har efterkommet klagen eller indsigelsen ud fra en vurdering af, at den erstatning, der antagelig ellers ville blive tilkendt klageren, ville blive af en sådan størrelse, at en planlægningsmæssigt set i og for sig ønskelig fastholdelse af zonedragningen ikke samfundsmæssigt kunne forsvares. En sådan ændring af zonedragningen har kunnet foretages, fordi den for boligministeriet indbragte klage netop gik ud på, at ejendommen ikke burde henføres til yderzone eller „landbrugszone“. Ved at imødekomme klagen har boligministeren samtidig fjernet grundlaget for erstatningskravet.

Den afgrænsning mellem byzone/sommerhusområde og landzone, som fastlægges i zoneloven, er imidlertid baseret på de grænsedragninger, der har fundet udtryk i de på lovens ikrafttrædelsestidspunkt faktisk gennemførte byplanvedtægter, bygningsvedtægter og byudviklingsplaner. Lovforslaget indeholder ikke — og bør heller ikke indeholde — nogen adgang til at påklage disse allerede tidligere foretagne grænsedragninger. Lovforslaget åbner alene mulighed for, at ejeren af en landzoneejendom kan fremsætte krav om erstatning, og hvis betingelserne for erstatning er opfyldt, vil han have et retskrav på at få erstatningen udbetalt.

Med § 13 er det tilsigtet at tilvejebringe en udtrykkelig hjemmel for, at boligministeren kan fritage for eller lempe landzonebestemmelserne, når erstatningskrav er fremsat, og uden hensyn til om ejeren hellere ser sit erstatningskrav pådømt.

132 Udvalgenes betænkninger m. m.

En egentlig ændring af grænsen mellem byzone/sommerhusområde og landzone vil finde sted i (tillæg til) bygningsvedtægter, byplanvedtægter og byudviklingsplaner. En sådan ændring forudsætter et af kommunalbestyrelsen henholdsvis byudviklingsudvalget fremsat forslag derom, som godkendes af boligministeren henholdsvis byplannævnet. Lovforslagets § 13 giver boligministeren adgang til — også uden at skulle være afhængig af enighed med kommunalbestyrelsen/byudviklingsudvalget — i realiteten at ændre zonedragningen ved at bestemme, at de rådighedsbegrænsninger, som følger af lovforslaget, ikke eller kun i nærmere angivet omfang skal finde anvendelse på ejendommen.

Betingelsen herfor er ifølge § 13, at ministeren skønner, at udgifterne ved ydelse af erstatning ikke vil stå i rimeligt forhold til den interesse, som er forbundet med at opretholde landzonerådighedsbegrænsningerne for den pågældende ejendom — altså svarende til den hidtidige praksis med hensyn til vurderingen af klager over zonedragningen i byudviklingsplaner og „landbrugszone“-byplanvedtægter. Det må herved erindres, at erstatninger i henhold til zonelovforslaget (såvel som erstatninger i medfør af byreguleringslovens § 14 og byplanlovens § 15 a) udredes af staten uden bidrag fra vedkommende kommune.

Det er imidlertid en selvfølge, at § 13 ikke bør anvendes på en sådan måde, at planlægningen af byudviklingen kompromitteres. Dette har ikke hidtil været tilfældet som følge af den beskrevne praksis efter byreguleringsloven, og der er ingen grund til at antage, at det skulle blive tilfældet efter lovforslagets § 13.

Spørgsmål 13:

Anser ministeren en bestemmelse om, at placering i landzone af landbrugsejendomme sker, uden at ejeren har ret til erstatning, for at være grundlovsstridigt?

Svar (af 11. februar 1969):

Det afhænger af en fortolkning af grundlovens § 73, om det ville være grundlovsstridigt at pålægge ejere af landbrugsejendomme og andre ejendomme i landzone de rådighedsindskrænkninger, som hjemles i